Opening the Door to Elijah

R. Yonatan Cohen, Congregation Beth Israel
In Memory of Eli Resnikoff, z"l and Edith Schickman, z"l
Shabbat HaGadol 5781

1. Yonatan Gefen, When we drove to the city to visit Uncle Ephraim

https://www.youtube.com/watch?v=Wd5Vltc27SI

When we drove to the city to visit Uncle Ephraim
We noticed lots of shoe stores
And I thought: If the shoes suddenly chose to break free of the glass
and find feet for themselves, that would make things happy around here

When we drove to the city to visit Uncle Ephraim We saw some toy stores in Givatayim They asked me, "What do you want?" I said, "A bike" They said, "OK. Next year."

When we drove to the city to visit Uncle Ephraim We passed a man with holes in his socks He had a sad face, he leaned on a cane Mom told me not to look, but I looked

When we drove to the city to visit Uncle Ephraim
It was wintertime, two years ago
I've grown since then, I have a bike now
I'd almost forgot that I was once three years old
But the poor man with holes in his socks won't get out of my mind

2. Deuteronomy 15:7-11

7 If there will be among you a needy person, from one of your brothers in one of your cities, in your land, that the Lord, your God, is giving you, you shall not harden your heart, and you shall not close your hand from your needy brother.

8 Rather, you shall indeed open (patoach tiftach) your hand to him, and you shall lend him sufficient for his needs, which he is lacking.

9 Beware, lest there be in your heart an unfaithful thought, saying, "The seventh year, the year of release has approached," and you will begrudge your needy brother and not give him, and he will cry out to the Lord against you, and it will be a sin to you. 10 You shall surely give him, and your heart shall not be grieved when you give to him; for because of this thing the Lord, your God, will bless you in all your work and in all your endeavors.

11 For there will never cease to be needy within the land. Therefore, I command you, saying, you shall surely open your hand (*patoach tiftach*) to your brother, to your poor one, and to your needy one in your land.

3. Rabbi Yeshua Laloum (1901-1950), Yalkut Aharon

Therefore the Torah commands, 'you shall not harden your heart, and you shall not close your hand', if you harden your heart then your hand will close, and when your hand is closed then all of your fingers look the same and you will tell the poor man, go work, like I do. Rather, you will open your hand, and then you will notice that there are

כשנסענו העירה לבקר את דוד אפרים מילים: יהונתן גפן

https://www.youtube.com/watc h?v=-nMrLZV8kDs

כשנסענו העירה לבקר את דוד אפרים ראינו המון חנויות של נעלים וחשבתי: אם פתאום יחליטו הנעלים לצאת מהזכוכית ולחפש להן רגליים, יהיה פה שמח

כשנסענו העירה לבקר את דוד אפרים ראינו חנויות צעצועים בגבעתיים שאלו אותי "מה אתה רוצה?" אמרתי "אופניים" אמרו לי "בסדר. בשנה הבאה."

כשנסענו העירה לבקר את דוד אפרים עברנו על יד איש עם חורים בגרביים היו לו פנים עצובות, הוא נשען על מקל אמא אמרה לי לא להסתכל, אבל

אמא אמרה לי לא להסתכל, אב הסתכלתי

כשנסענו העירה לבקר את דוד אפרים זה היה בחורף, לפני שנתיים מאז גדלתי, כבר יש לי אופניים כמעט שכחתי שפעם הייתי בן שלוש רק האיש העני עם החורים בגרביים לא יוצא לי מהראש

דברים פרשת ראה פרק טו

ז) כִּי יִהְיֶה בְּךְ אֶבִיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךּ
בְּאַחַד שְעָרִיךְ בְּאַרְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךְ
בְּאַחַד שְעָרִיךְ בְּאַרְצְךְּ אֲשֶׁר יְלְוָקְ
וֹלְאַ תִקְפֹּץ אֶת יָדְךְ מֵאָחִיךְ הָאֶבְיוֹן:
ח) כִּי פָתֹח תִּפְתַּח אֶת יָדְךּ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעְבִיטֶנוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ:
ט) השְׁמֶר לְךְ כָּן יִהְיֶה דְּבָר עִם לְבָבְךְּ
בְלִיעַל לֵאמר קַּרְבָה שְׁנַת הַשְּבַע שְנַת הַשְּבַע שְנַת הַשְּׁבַע הְנָה הָבְּלִיךְ הָלָא תָתֵן לוֹ וְקָרָא עֶלֶיִךְּ אֶל יְלְנָק וְהָיָה בְּךְ תַחְא:
בְּךְ חֵטְא:

י) נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא יֵרֵע לְבָבְךְּ בְּתִתְּךְּ לוֹ כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךְּ יְלְנָק אֱלֹהֶיךְּ בְּכָל מַעֲשֶׁךְ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדְךְּ: יא) כִּי לֹא יֶחְדַל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל כֵּן אָנִכִי מְצַוְּךְּ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת יָדְדְּ לְאָחִידְּ לַצִנִיֵּדְ וֹלְאֶבִיֹנְךְּ בְּאַרְצֵךְ:

ליקוטי אהרון, רבי ישועה ללום, דרשה יז

על כן התורה מצווה 'לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך', אם תקשה לבך ידך תיסגר שאז האצבעות שוות ואז תאמר לו לך תעבוד כמוני, אלא כי פתוח תפתח את ידך, ואז תראה האצבעות שיש בניהן גדולים וקטנים, larger fingers and smaller fingers. That is how God created people, large and small, and one survives thanks to the other.

כך ברא הקב"ה בבני האדם גדולים וקטנים וזה חי מזה.

4. Orah Nizar, Marianne

Marianne barefoot, dragging a floor rag, Washing off mud footprints step after

step

From the bank towers in the city

Cleaning crystal vases in Akirov, Toilet basins and the odors of strangers. Until the day ends

You don't get a break to love yourself. To buy a seasonal bouquet

To put in a vase

To inhale a different scent.

Behind your back in a language you do not understand,

They say about you:

She has the primitive instinct

Of those content with little.

And it's true that you have no shares to lose,

No yacht, no doorknob to

Your own room, embroidering your dreams

With cracked fingers

Out of broken dreams

That you sweep

Under the everyday rugs

Where you pile up the cry.

מריאן אורה ניזר

מריאן יחפה, גוררת סמרטוט ריצפה, שוטפת עקבות בוץ מדרגה

אחר

מדרגה

ממגדלי

הבנקים בעיר

מנקה אגרטלי בדולח באקירוב, אגני בתי שימוש וריחות אנשים זרים. עד רדת היום אין לך הפסקה לאהוב את עצמך. לקנות זר זמן לשים באגרטל לשאוף ריח אחר. מאחורי גבך בשפה שאינך מבינה, : אומרים עליך יש לה אינסטינקט פרימיטיבי של מסתפקים במועט. וזה נכון שאין לך מניות להפסיד, לא יכטה, לא ידית של חדר משלך, רוקמת חלומות באצבעות סדוקות מחלומות שבורים שאת מטאטאה אל מתחת לשטיחי היום יום

5. Babylonian Talmud, Tractate Bava Batra 7b

[Mishnah] They force a joint holder in the courtyard to contribute to the building of a gatehouse and a door for the courtyard. [...]

[Talmud] Does this mean that putting up a gatehouse is a good thing? In fact there is a story about a certain pious man with whom Elijah was accustomed to converse. He made a gatehouse, and [Elijah] didn't spend any more time with him. That does not present a contradiction, in the one case, the gatehouse was inside the courtyard, in the other, outside.

If you prefer, I shall explain, in both cases the gatehouse was outside, but there is no contradiction, for in the one case there is a door, in the other none.

If you prefer, I shall explain, in both cases there was a door, but there still is no contradiction, because in one case there is a latch, in the other none.

If you prefer, I shall explain, in both cases there was a latch, but there still is no contradiction, because in one case, the latch is inside, in the other outside.

6. Rashi, Tractate Bava Batra, page 7b

Gemara: He [Elijah] didn't spend any more time with him - because he had shut out the poor who cried out and remained unheard.

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא ז:

שם את עורמת את הצעקה.

מתני'. כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר; [...]

גמ'. למימרא, דבית שער מעליותא היא, והא ההוא חסידא דהוה רגיל אליהו דהוה משתעי בהדיה, עבד בית שער ותו לא משתעי בהדיה! לא קשיא: הא מגואי, הא מבראי. ואי בעית אימא: הא והא מבראי, ולא קשיא: הא דאית ליה דלת, הא דלית ליה דלת.

אבע"א: הא והא דאית ליה דלת, ולא קשיא: הא דאית ליה פותחת, הא דלית ליה פותחת. אי בעית אימא: הא והא דאית ליה

אי בעית אימא: הא והא דאית ליו פותחת, ולא קשיא: הא דפותחת דידיה מגואי, הא דפותחת דידיה מבראי.

רש"י מסכת בבא בתרא דף ז עמוד

גמ'. ולא אישתעי בהדיה - לפי שמפסיק בעניים הצועקין ואין קולם נשמע.

מגואי - לחצר גריעותא הוא לפי

Inside - this is contemptible because the door to the gate is locked and the poor person outside is crying out and the inside gate obstructs the sound of the poor man's cry.

Outside - it doesn't block the poor person, they can enter; here we are referring to a gateway with no actual door.

The latch opens on the outside - the poor person opens it and enters; latch, "serouder" in medieval French; it is made of wood and its key remains inside it at all times.

שדלת החצר נעול והעני צועק ובית שער שבפנים מפסיק הקול.

מבראי - אינו מפסיק בפניו שהרי נכנס לתוכו וכשאין לו דלת עסקינן.

פותחת דידיה מבראי - העני פותחה ונכנס פותחת שירוד"ר בלע"ז והוא של עץ ותמיד המפתח לתוכו.

7. Rabbi J. David Bleich, Contemporary Halachik Problems, vol. 1 (New York: 1977, 185-186)

Mendicants

The 5730 issue of *Shanah be-Shanah* contains a short item from the pen of the octogenarian scholar, Rabbi Shlomo Yosef Zevin, who in addition to his many and varied scholarly pursuits serves as general editor of the *Encyclopedia Talmudit*. An official of the Israeli Ministry of the Interior referred a proposal of the Tel Aviv Municipal government to Rabbi Zevin, in the latter's capacity as a member of the Chief Rabbinate Council, for his evaluation of the request from the point of view of Halakhah.

As every tourist is painfully aware, Israel has an inordinate number of paupers who openly solicit alms not only in synagogues but on the public streets s well. There is no gainsaying that such practices are socially undesirable and do not reflect creditably upon a country in which they are so widespread. The municipality of Tel Aviv therefore requested the Minister of the Interior to initiate legislation which would effectively ban such mendicants from the streets. The official soliciting Rabbi Zevin's view emphasized that no one had suggested restraining the poor from requesting charity from worshippers in synagogues; the proposed ban was to be limited to solicitation in public thoroughfares.

Rabbi Zevin quotes chapter 17 of the Chafetz Chaim's *Ahavat Hesed*, a work devoted to the *mitzvah* of charity, in which the author reports the innovative move of establishing "federations" for the purpose of conferring stipends upon itinerant beggars in order to preclude them for soliciting alms from individual householders. The Chafetz Chaim frowns on this practice and among his sources cites the negative view expressed in the Gemera, *Baba Batra* 7b, with regard to the building of a walled enclosure around one's courtyard because the wall prevents the cry of alms-seekers from being heard. [...]

In the final analysis, while undignified forms of public solicitation are to be deplored, it is unthinkable that a Jewish community bar any individual from seeking charity. "If there be among you a needy man, one of your brothers, within any of your gates, in your land which the Lord your God gives you, you shall not harden your heart, nor shut your hand from your needy brother" (Deuteronomy 15:7).

8. Passover Haggadah

This is the bread of destitution that our ancestors ate in the land of Egypt. Anyone who is famished should come and eat, anyone who is in need should come and partake of the Pesach sacrifice. Now we are here, next year we will be in the land of Israel; this year we are slaves, next year we will be free people.

9. Ma'ase Rokeach (1665-1742)

In a secret scroll that I found, I saw that my illustrious father never closed the door to our house, ever. From then until now, that has been our practice, and the doors of our house are open. When Elijah arrives, we'll go out and greet him without delay, for we say concerning Passover that in the future [Israel] will be redeemed again [on this very night], as it says, "It is a night of protection for Hashem".

הגדה של פסח

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דְכְפִין זֵיתֵי וְזֵיכֹל, כָל דִצְרִידְ זֵיתִי וְיִפְסַח. הָשַּׁתָּא הָכָא, לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. הָשַּׁתָּא עברָי, לשנה הַבּאה בִּנֵי חורִין. עברָי, לשנה הַבּאה בִּנֵי חורִין.

ספר מעשה רוקח (סניק) צד יט

מצאתי במגילת סתרים ראיתי מרבנא אלוף אבא לא היה סוגר דלתי הבית אשר אנו יושבין בו כלל. מעידנא ועד עתה כך מנהגינו, ודלתות הבית פתוחות, כשיבא אליהו נצא לקראתו במהרה בלא עכוב, ואמרינן בפסח עתידין ליגאל שנא' ליל שמורים הוא לה'.

10. Flavius Josephus (Yosef ben Matityahu, 27-100), Antiquities of the Jews, 18.2.2

As Coponius, who we told you was sent along with Cyrenius, was exercising his office of procurator, and governing Judea, the following accidents happened. As the Jews were celebrating the feast of unleavened bread, which we call the

Passover, it was customary for the priests to open the temple-gates just after midnight. When, therefore, those gates were first opened, some of the Samaritans came privately into Jerusalem, and threw about dead men's bodies, in the cloisters; on which account the Jews afterward excluded them out of the temple, which they had not used to do at such festivals; and on other accounts also they watched the temple more carefully than they had formerly done.

11. Magen Avraham (1635-1682), Orach Chayim 481

Rabbi Yaakov ben Moshe Levi Moelin wrote that we should not lock the door with a strong beam, but in a place where there is danger we do not rely on miracles.

12. Shulchan Aruch (1530-1572), Orah Chayim 480

Rabbi Moshe Isserles: There are those who say "Pour out your wrath, etc," before "Not for us" and open the door, in order to declare that this is a night of protection, and in the merit of our faith in this protection the Messiah will come and pour out his wrath on those who deny God, and that is the custom.

13. R. Yaakov Galinsky (1920-2014), Ve'Higadeta, pp. 64-65

Let All Who Are Hungry Come and Eat

Let us not be like that man who came to visit his hometown, and the town roared excitedly: everyone had a close relative in the big city. Everyone flocked to the guest's parents' house to receive a greeting from their loved ones.

They found him at the table, eagerly eating his mother's cooking. "How are my son Berel and my daughter-in-law Feiga doing?" Zelig asked. "They died," the guest replied briefly, and then continued to gorge himself.

Zelig collapsed into a chair: "Dead!" he exclaimed in a weeping voice, "How did they die! When did they die!" he inquired. He asked to hear details.

The guest did not respond. He wrapped the napkin around his neck and pondered his salt.

"And what about my daughter Golda and my son-in-law Feivush?" asked Perl, the widow.

"They died," answered the guest as he wiped his mouth, his eyes glassy.

"They died! What about their orphans?" cried the widow. "Poor things! Why didn't anyone say something?"

"They died," answered the guest, serving himself a dripping matzo ball.

The family was stunned. "Was there a plague?" inquired Zelig as he wept.

"When I eat, the whole world is dead to me," the guest let slip from his full mouth.

As we begin the seder, we proclaim that we are not like him. We call out to the poor to eat with us, to the hungry to dine with us.

מגן אברהם סימן תפא

וכ' מהרי"ל דלא ינעול הדלת בבריח חזק והיכא דשכיח הזיקא לא סמכי' אניסא:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תפ

הגה: וי"א שיש לומר שפוך חמתך וכו' קודם לא לנו ולפתוח הפתח, כדי לזכור שהוא ליל שמורים ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך חמתו על המכחשים בה', וכן נוהגין.

> רבי יעקב גלינסקי (1920-2014), והגדת, עמ' 64-65

כל דכפין ייתי ויכול

שלא נהיה כאותו אדם שהגיע לביקור בעיירת מולדתו, והעיירה רעשה וגעשה: לכל אחד היה בן קרוב בעיר הגדולה. כולם נהרו לבית הורי האורח לקבל פריסת שלום מיקיריהם.

מצאוהו ליד הקערה, אוכל מתבשילי אימו בלהיטות. ״מה שלום בני בערל וכלתי פייגא״, שאל זליג הרצען. ״מתו״, ענה האורח בקצרה, והמשיך לבלוס בכל פה.

זליג התמוטט לכיסא בפריכת ידים: "מתו!" קרא בקול בוכים, "איך מתו! מתי מתו! חקר. ביקש לשמוע פרטים. האורח לא השיב. היטיב את המפית לצוארו וגהר על מלחתו.

> "ומה שלום ביתי גולדה וחתני פייבוש", שאלה פרל האלמנה.

"מתו" השיב האורח ומחה פיו. עיניו זגוגיות.

"מתו! ומה על היתומים?" קראה האלמנה. מסכנים, ולמה לא הודיעו!

"מתו", השיב האורח ודלה כופתאה נוטפת ציר. המשפחה נמחתה.

"מה זה, פרצה מגפה?" התעניין זליג בקול בוכים.

"כשאני אוכל, כל העולם מת", הפטיר האורח בפה מלא.

ובפיתחו של ליל הסדר מצהירים אנו, שאיננו כמותו. קוראים אנו לעניים להסב עימנו, לרעבים לאכול עימנו.

הרב שג"ר (1949-2007), שעורים על ליקוטי מוהר"ן, חלק ב, עמ' 392

14. Rav Shagar (1949-2007), Shiurim Al Likutey Moharan, Part II, p. 392

Refusal to help others stems from detachment, from the fact that we do not put ourselves in the needy person's shoes. There is a disconnect between us and him, we do not feel him the way we feel ourselves. This is the main problem in our relationship with others. We read about scarcity as just another article in the paper. Sometimes instead of opening up to the other's suffering and trying to help, feelings of hardship, alienation and estrangement from his distress arise in us. This is not necessarily out of cruelty toward him but rather due to our difficulty to allow the actual suffering of others to penetrate our world and shake us out of our rest. The opacity and apparent lack of awareness of the suffering of others is usually used as a defense mechanism. Therefore, when someone comes to us requesting tzedakah, it is forbidden to respond with automatic rejection. Tzedakah can be an act that flips our hearts, an act that leads us to reveal a hidden mercy, to break our alienation, not just in relation to the person asking for help but in general.

סירוב לסייע לזולת נובע מניכור. מכד שאיננו מעמידים את עצמנו במקומו של הנצרך, יש ניתוק בינינו לבינו, איננו מרגישים אותו כפי שאנו מרגישים את עצמנו. זו הבעיה המרכזית ביחסנו עם הזולת. אנו קוראים על מחסור כעוד ידיעה בעיתון. לעיתים במקום להיפתח לסבלו של האחר ולנסות לסייע. מתעוררים בנו קשיות לב, ניכור וזרות כלפי מצוקתו. דבר זה איננו נובע בהכרח מאכזריות כלפיו אלא מהקושי שלנו לאפשר לסבל הממשי של הזולת לחדור לעולמנו ולטלטל את מנוחתנו. האטימות וחוסר המודעות לכאורה לסבל הזולת משמשים בדרך כלל כמנגנון הגנה. לכן כאשר בא אלינו מישהו עם בקשת צדקה, אסור להגיב בדחיה אוטומטית. הצדקה יכולה להיות אקט של היפוך הלב, המוביל לגילוי של רחמים,לשבירת הניכור, לא רק ביחס לאותו מבקש אלא באופן כללי.

15. GiveWell

https://www.givewell.org/

GiveWell finds and recommends high impact nonprofits.

All of GiveWell's recommended charities work to address the basic needs of people living in low-income countries. It is focused on finding the charities that can save or improve as many lives as possible per dollar donated.

GiveWell's nine recommended charities implement programs like distributing antimalarial medication door-to-door to children under five, giving cash via mobile phone to extremely poor households, providing medicine to treat children suffering from parasitic infections, and providing cash transfers to incentivize caregivers to bring babies to clinics for routine childhood vaccinations.

The Boston Globe has called GiveWell "the gold standard for giving," and its research has been featured by the philosopher Peter Singer and New York Times columnist Nicholas Kristof in their books on charitable giving. Over the past 10 years, more than 50,000 donors have used GiveWell's research to direct more than \$500 million to organizations it recommends.

Malaria Consortium (one of GiveWell's top charities)

Malaria kills over 400,000 people annually, mostly children under 5 in sub-Saharan Africa. Seasonal malaria chemoprevention is preventive medicine that saves children's lives. It is given during the four months of the year when malaria infection rates are especially high. It costs about \$7 to protect a child from malaria. We estimate that \$3,000 - \$5,000 will save a life.